

Analiza izvještaja o dobiti u poduzeću Brana d.o.o.

Rengel, Jelena

Undergraduate thesis / Završni rad

2020

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Pula / Sveučilište Jurja Dobrile u Puli**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:137:501512>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-11-08**

Repository / Repozitorij:

[Digital Repository Juraj Dobrila University of Pula](#)

Sveučilište Jurja Dobrile u Puli
Fakultet ekonomije i turizma
«Dr. Mijo Mirković»

JELENA RENGEL

ANALIZA IZVJEŠTAJA O DOBITI U PODUZEĆU -

BRANA d.o.o

Završni rad

Pula, 2020.

Sveučilište Jurja Dobrile u Puli
Fakultet ekonomije i turizma
«Dr. Mijo Mirković»

JELENA RENGEL

ANALIZA IZVJEŠTAJA O DOBITI U PODUZEĆU -

BRANA d.o.o

Završni rad

JMBAG: 0303073076, redovna studentica

Studijski smjer: Financijski management

Predmet: Poslovno računovodstvo

Znanstveno područje: društvene znanosti

Znanstveno polje: ekonomija

Znanstvena grana: računovodstvo

Mentor: izv.prof.dr.sc. Ticijan Peruško

Pula, rujan 2020.

IZJAVA O AKADEMSKOJ ČESTITOSTI

Ja, dolje potpisana Rengel Jelena, kandidat za prvostupnika ekonomije/poslovne ekonomije, smjera financijskog menadžmenta ovime izjavljujem da je ovaj Završni rad rezultat isključivo mogega vlastitog rada, da se temelji na mojim istraživanjima te da se oslanja na objavljenu literaturu kao što to pokazuju korištene bilješke i bibliografija. Izjavljujem da niti jedan dio Završnog rada nije napisan na nedozvoljen način, odnosno da je prepisan iz kojega necitiranog rada, te da ikoji dio rada krši bilo čija autorska prava. Izjavljujem, također, da nijedan dio rada nije iskorišten za koji drugi rad pri bilo kojoj drugoj visokoškolskoj, znanstvenoj ili radnoj ustanovi.

Student

U Puli, _____, _____ godine

IZJAVA

o korištenju autorskog djela

Ja, Rengel Jelena dajem odobrenje Sveučilištu Jurja Dobrile u Puli, kao nositelju prava iskorištavanja, da moj završni rad pod nazivom

Analiza izvještaja o dobiti u poduzeću Brana d.o.o.

koristi na način da gore navedeno autorsko djelo, kao cjeloviti tekst trajno objavi u javnoj internetskoj bazi Sveučilišne knjižnice Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli te kopira u javnu internetsku bazu završnih radova Nacionalne i sveučilišne knjižnice (stavljanje na raspolaganje javnosti), sve u skladu s Zakonom o autorskom pravu i drugim srodnim pravima i dobrom akademskom praksom, a radi promicanja otvorenoga, slobodnoga pristupa znanstvenim informacijama.

Za korištenje autorskog djela na gore navedeni način ne potražujem naknadu.

U Puli, _____ (datum)

Potpis

SADRŽAJ

1.	UVOD	1
2.	SASTAVNI ELEMETI IZVJEŠTAJA O DOBITI.....	3
2.1.	Računovodstveni obuhvat i podjela prihoda.....	3
2.1.1.	Poslovni prihodi.....	3
2.1.2.	Financijski prihodi.....	4
2.2.	Računovodstveni obuhvat i podjela rashoda	4
2.2.1.	Poslovni rashodi	4
2.2.2.	Financijski rashodi	5
2.3.	Pojam i podjela troškova.....	5
2.4.	Pojmovno razgraničenje prihoda, primitaka i učinaka	9
2.5.	Pojmovno razgraničenje rashoda, izdataka, utroška i troškova.....	10
3.	VRSTE IZVJEŠTAJA O DOBITI	11
3.1.	Izveštaj o dobiti prema vremenu sastavljanja	11
3.2.	Izveštaj o dobiti prema razlogu i cilju sastavljanja	11
3.3.	Oblici i struktura prikazivanja izvještaja o dobiti.....	13
4.	METODE IZRADE IZVJEŠTAJA O DOBITI	17
4.1.	Metoda razvrstavanja rashoda po prirodnim vrstama.....	17
4.2.	Metoda razvrstavanja rashoda prema funkciji.....	18
5.	IZVJEŠTAJ O SVEOBUHVAATNOJ DOBITI.....	20
6.	METODE ANALIZE IZVJEŠTAJA O DOBITI	23
6.1.	Horizontalna analiza	23
6.2.	Vertikalna analiza	23
6.3.	Analiza izvještaja o dobiti putem financijskih pokazatelja	24
7.	ANALIZA IZVJEŠTAJA O DOBITI PODUZEĆA „BRANA d.o.o.“	26
7.1.	O poduzeću Brana d.o.o.	26
7.2.	Analiza izvještaja o dobiti poduzeća Brana d.o.o.	27
7.2.1.	Vertikalna analiza računa dobiti i gubitka Brana d.o.o.....	30
7.2.2.	Horizontalna analiza računa dobiti i gubitka poduzeća Brana d.o.o.....	33
7.2.3.	Analiza financijskih pokazatelja izvještaja o dobiti poduzeća Brana d.o.o.....	36
8.	ZAKLJUČAK.....	39
9.	LITERATURA.....	40
10.	POPIS SLIKA.....	41

11.	POPIS TABLICA.....	41
12.	SADRŽAJ.....	42

1. UVOD

Račun dobiti i gubitka financijski je izvještaj koji prikazuje stanje prihoda, rashoda i financijski rezultat određenog obračunskog razdoblja. Ovim izvještajem dolazi se do informacija da li poduzeće korištenjem svoje imovine ostvaruje dobit ili gubitak. Kako bi dobili detaljnije informacije o poslovanju poduzeća potrebno je provesti analizu financijskih izvještaja. Informacije koje dobivamo analizom financijskih izvještaja, u ovom slučaju analizom računa dobiti i gubitka, namijenjene su vanjski i unutarnjim korisnicima. Vanjskim korisnicima podaci služe za dobivanje informacija o poslovanju poduzeća, te da li ulagat ili poslovati s njima. Unutarnjim korisnicima podaci koriste za kontrolu, planiranje, poboljšanje poslovanja. Izvještaj o dobiti treba sastavljati istinito, objektivno i korektno, te prilikom sastavljanja moraju se poštivati odredbe iz *Pravilnika o strukturi i sadržaju godišnjih financijskih izvještaja*.

U ovom radu razmatrat će se analiza izvještaja o dobiti poduzeća Brana d.o.o. te će se prikazati analize i informacije o računu dobiti i gubitka. Izvještaj o dobiti analizirat će se vertikalnom i horizontalnom analizom te financijskim pokazateljima koji se dobivaju na temelju istog. Cilj rada je pomoću analiza izvještaja o dobiti prikazati način na koje posluje odabrano poduzeće Brana d.o.o. Predmet analize je račun dobiti i gubitka poduzeća Brana d.o.o. za 2017. i 2018. godinu. Za izradu završnog rada korištena je stručna literatura koja je povezana s analizom financijskih izvještaja te znanje stečeno na kolegiju Poslovno računovodstvo. Za izračun financijskih izvještaja korišteni su podaci koji su javno dostupni i objavljeni u *Registru godišnjih financijskih izvještaja*.

Završnim radom obraditi će se sastavni elementi izvještaja o dobiti, a to su prihodi, rashodi, troškovi, izdaci, primitci, utrošci i učinci. Prihodi čine pozitivni dio računa dobiti i gubitka, te što su oni veći od rashoda znači da će poduzeće ostvariti višu dobit. Rashodi i troškovi čine negativni dio račun dobiti i gubitka, te svako poduzeće nastoji smanjiti ove pozicije. U radu su objašnjene vrste izvještaja o dobiti i metode izrade izvještaja o dobiti. Detaljnije objašnjenje izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti koji se sastavlja od početka 2009. godine obrađen je u petom poglavlju. Kako bi se detaljnije vidjela financijska slika poduzeća, koriste se metode analize izvještaja o

dobiti. Teorijski su pojašnjene a nakon toga primijenjene metode analiza izvještaja o dobiti na poduzeću Brana d.o.o.

2. SASTAVNI ELEMETI IZVJEŠTAJA O DOBITI

Račun dobiti i gubitka temeljni je financijski izvještaj koji prikazuje prihode i rashode te financijski rezultat poduzeća, a izrađuje se najduže za vremensko razdoblje do godine dana. Izvještaj o dobiti prikazuje ukupno ostvarene prihode i rashode po vrstama, a njihova detaljnija obrada slijedit će u nastavku rada. Prihodi se dijele na poslovne i financijske prihode, a rashodi na poslovne i financijske rashode.

2.1. Računovodstveni obuhvat i podjela prihoda

„Prihodi predstavljaju povećanje ekonomske koristi tijekom obračunskog razdoblja u obliku priljeva ili povećanja sredstava ili smanjenja obveza, što ima kao posljedicu povećanje glavnice, ali ne ono u vezi s uplatama vlasnika.“¹ Možemo reći da prihodi predstavljaju povećanje dobara u poduzeću, isto tako utječu na poslovni rezultat poduzeća neovisno o njihovom nastanku. Ukupni prihodi poduzeća dijele se na poslovne i financijske prihode.

2.1.1. Poslovni prihodi

Poslovni prihodi su prihodi od osnovne djelatnosti, a nastaju kao rezultat stvaranja učinaka kao i njihov obujam i plasman na tržište. Poslovni prihodi ovise o svrsi i cilju, kao i prirodi poslovanja. U poslovne prihode spadaju:

- Prihodi od prodaje proizvoda i usluga,
- Prihodi od prodaje roba i materijala,
- Prihodi od donacija, subvencija, premija, kompenzacija,
- Prihodi na temelju upotrebe vlastitih proizvoda, robe i usluga,
- Prihodi od ostvarenih naknadnih popusta, subvencija, milodari i potpora državi,
- Prihodi od ukidanja dugoročnih rezerviranja,
- Prihodi od otpisa obveza i popisani viškovi,
- Prihodi od prodaje imovinskih prava,
- Prihodi od naknadno naplaćenih potraživanja,
- Prihodi od ukidanja pasivnih vremenskih razgraničenja
- Ostali poslovi prihodi

¹Žager K., Mamić Sačer I., Sever S., Žager L. (2008.), Analiza financijskih izvještaja, 2. Prošireno izdanje, Zagreb: MASHMEDIA d.o.o., str. 68

Navedeni poslovni prihodi su prihodi koji najčešće nastaju u svakodnevnom poslovanju, a u strukturi prihoda čine najznačajniji dio. Najznačajniji poslovni prihodi poduzeća su vrijednosti prodanih proizvoda, robe ili obavljenoj usluzi. Prihode u računu dobiti i gubitka iskazujemo bez PDV-a.

2.1.2. Financijski prihodi

Financijski prihodi nastaju temeljem plasmana slobodnih financijskih sredstava na tržištu. Najzastupljeniji financijski prihodi u poduzeću su: prihodi od kamata (ugovorene i zatezne kamate), pozitivne tečajne razlike, prihodi od ulaganja u povezana poduzeća, prihodi od dividendi, prihodi od dokumentirane naknade štete, prihodi od prodaje financijske imovine. Također u financijske prihode uključuju se prihodi od sudjelujućih interesa s povezanim i nepovezanim poduzećima, prihodi od povećanja fer vrijednosti financijskih ulaganja, prihodi od učinaka ugovorene valutne klauzule. Financijski prihodi su prihodi koji održavaju uspješnost vođenja financijskih politika, te oni utječu na visinu ostvarenog rezultata poslovanja (povećanje dobiti).

2.2. Računovodstveni obuhvat i podjela rashoda

*„Rashodi predstavljaju smanjenje ekonomske koristi tijekom obračunskog razdoblja u obliku odljeva ili iscrpljenja sredstava što ima kao posljedicu smanjenje glavnice, ali ne ono u vezi s raspodjelom glavnice.“*² Rashodi čine negativnu sastavnicu financijskog rezultata, nastaju kao trošenje imovine ili kao povećanje obveza poduzeća. U rashode uključujemo utroške rada, strojeva, materijala, sirovina i ostali utrošci koji su bili potrebni za proizvodnju određenih poluproizvoda ili gotovih proizvoda, prodaju roba i pružanje usluga. Visina i struktura rashoda ovise o djelatnosti poduzeća i veličini poduzeća. Rashodi se dijele u dvije skupine: poslovni i financijski rashodi.

2.2.1. Poslovni rashodi

Poslovni rashodi ili rashodi poslovanja nastaju kao posljedica osnovne djelatnosti poduzeća. Njihova visina ovisi o vrsti djelatnosti i o veličini poduzeća. Poslovni rashodi sastavni su dio svakog poduzeća, jer svako poduzeće prvo mora potrošiti određen dio sredstava za izradu proizvoda od kojeg će kasnije imati prihod od

² Žager K., Mamić Sačer I., Sever S., Žager L. (2008.), Analiza financijskih izvještaja, 2. Prošireno izdanje, Zagreb: MASHMEDIA d.o.o., str. 68

njegove prodaje. Poslovni rashodi usko su vezani uz rashode proizvodnje proizvoda ili pružanja usluga. Poslovni rashodi sastoje se od promjene vrijednosti zaliha proizvodnje u tijeku i gotovih proizvoda, dok drugu najvažniju stavku poslovnih rashoda čine materijalni troškovi. Materijalni troškovi obuhvaćaju troškove sirovina i materijala, troškove prodane robe i ostale vanjske usluge (usluge kooperanata, usluge promidžbe, intelektualne usluge, komunalne usluge, usluge tekućeg i investicijskog održavanja, prijevozne usluge i ostale usluge). Troškovi osoblja odnose se na troškove nadnica i plaća, troškova poreza, prireza, zdravstvenog i mirovinskog osiguranja. U poslovne rashode svrstavamo i amortizaciju, rezerviranja troškova i rizika, vrijednosna usklađivanja i ostale troškove poslovanja. Ostali troškovi poslovanja odnose se na troškove dnevnica, putne troškove, premije osiguranja i bankarske usluge, troškove poreza i pristojbi, reprezentacija, troškove obrazovanja i stručne literature, razne naknade zaposlenicima (jubilarne nagrade, troškovi prijevoza s posla i na posao, otpremnine), naknade za članove nadzornog odbora i slično. Obuhvat poslovnih rashoda razlikovati će se ovisno o tome čime se poduzeće bavi (proizvodnja, uslužna djelatnost ili djelatnost trgovine)

2.2.2. Financijski rashodi

Financijski rashodi nastaju kao posljedica korištenja tuđih izvora financiranja. Jedan od najčešćih financijskih rashoda su kamate na posuđeni novac i druge obveze prema tuzemnim i inozemnim osobama. Financijske rashode poduzeća čine: negativne tečajne razlike, smanjenje vrijednosti dugoročnih i kratkoročnih financijskih ulaganja, nerealizirani gubitci od financijske imovine, vrijednosno usklađivanje financijske imovine (osim potraživanja od kupaca) te gubitci od prodaje dionica, poslovnih udjela i financijske imovina.

2.3. Pojam i podjela troškova

Trošak je vrijednosno izražen utrošak. Troškovi će uzrokovati novčane izdatke proizašle iz upotrijebljenih resursa koji su se koristili u postizanju određenih poslovnih ciljeva ili stvaranju učinaka. Vrijednost učinka (proizvoda ili usluge) izražena je kroz iznos troškova koji su nastali prilikom stvaranja istih.

„Troškovi se uobičajeno mogu klasificirati prema sljedećim kriterijima:

- Troškovi prema prirodnim vrstama

- Troškovi prema vremenu nastanka
- Troškovi prema funkciji
- Troškovi prema položaju u financijskim izvještajima
- Troškovi prema mogućnosti obuhvata po nositeljima
- Troškovi prema ponašanju na promjenu razine aktivnosti
- Troškovi prema značajnosti za donošenje poslovnih odluka
- Troškovi prema mogućnosti kontrole od strane menadžmenta.“³

Klasifikacija troškova prema vremenu nastanka dijeli se na povijesne i buduće troškove, a pojedini autori u ovaj kriterij svrstavaju i zamjenski ili sadašnji trošak. Povijesni troškovi su troškovi nastali u prošlom obračunskom razdoblju, a na njih menadžer više ne može utjecati niti ih mijenjat. Povijesni troškovi su rezultat prošlog obračunskog razdoblja, prošlih poslovnih odluka i aktivnosti menadžera. Na temelju povijesnih troškova mjeri se uspješnost menadžera i razina ostvarenih ciljeva. Budući troškovi su troškovi koji se očekuju da će nastati u nekom budućem obračunskom razdoblju. Predstavljaju aktivnosti i poslovne odluke koje menadžment želi poduzeti i ostvariti u narednom periodu poslovanja, a predstavljaju sastavni dio glavnog plana poduzeća. U sadašnje troškove spadaju svi troškovi koji nastaju prilikom nabave nove imovine.

Klasifikacija troškova prema funkcijama dijeli se na troškove proizvodnje, prodaje i administracije. Troškovi proizvodnje su svi troškovi povezani s procesom proizvodnje proizvoda, odnosno nastaju prilikom proizvodnje gotovih proizvoda, kada se inputi pretvaraju u outpute. Dijele se na troškove direktnog materijala, troškove direktnog rada i opće troškove proizvodnje. Troškovi proizvodnje uključuju se u vrijednost proizvedenog gotovog proizvoda, a rashod postaju tek kada se gotov proizvod proda. Troškovi prodaje su svi troškovi povezani s prodajom proizvoda. U troškove prodaje ubrajaju se troškovi promocije i oglašavanja, troškovi distribucije, troškovi radnika. Možemo reći da u troškove prodaje uključujemo sve radnje odjela marketinga. Ovaj trošak je neproizvodni trošak te se kao rashod priznaje u trenutku nastanka. Administrativni troškovi su troškovi koji nastaju u računovodstvu, financijama, nabavi, pravnoj i kadrovskoj službi, upravi i drugim administrativnim službama unutar

³ Skupina autora, Računovodstvo II.-evidentiranje poslovnih procesa, (2018), Rif, str. 171.

poduzeća. U računovodstvu administrativni troškovi se smatraju fiksnim troškovima, jer oni su stalno prisutni ako proizvodimo ili ne proizvodimo.

Troškove prema položaju u financijskim izvještajima klasificiramo kao dospjele i nedospjele troškove te kao troškove proizvoda i troškove razdoblja. Nedospjeli troškovi su troškovi koji su nastali prilikom stjecanja određene imovine, a postati će dospjeli kada se imovina utroši, proda ili na neki drugi način otuđi. Ovi troškovi se uključuju u vrijednost imovine i prikazuju se u bilanci sve do razdoblja otuđenja kada se priznaju kao rashodi te se evidentiraju u računu dobiti i gubitka. Dospjeli troškovi su troškovi koji se priznaju kao rashod u trenutku nastanka. Dospjelim troškovima se smatraju troškovi prodaje i administracije, jer se od njih ne očekuju neke buduće koristi. Troškovi proizvoda odnose se na sve troškove koji su povezani s troškovima proizvodnje, uključuju troškove materijala, rada i ostale troškove povezane s proizvodnjom. Troškovi proizvoda u razdoblju nastanka klasificiraju se kao zalihe, te se oni priznaju kao imovina u bilanci, kad se prodaju kao gotov proizvod klasificiraju se kao rashode te tada ulaze u račun dobiti i gubitka. Troškovi razdoblja su neproizvodni troškovi, što znači da se odnose na troškove koji nastaju u neproizvodnim funkcijama poduzeća. Neproizvodne funkcije poduzeća su administracija, prodaja, financije, kadrovska služba. Troškovi razdoblja se kao rashod priznaju u trenutku njihova nastanka.

Troškovi prema mogućnosti obuhvata po nositeljima dijelimo na direktne i indirektno troškove. Nositeljima troškova smatraju se proizvodi i usluge koji obuhvaćaju ekonomske koristi i čijom prodajom se ostvaruje priljev ekonomskih koristi u poduzeće, a prikazuje se u obliku prihoda i novčanih primitaka. Direktni troškovi su troškovi koje je moguće izravno pratiti po jedinici proizvoda ili usluzi. Direktni troškovi su troškovi direktnog materijala i direktnog rada. Indirektni troškovi su troškovi koji se ne mogu odvojeno pratiti po pojedinom učinku, a čine ih zajednički troškovi za proizvodnju dva ili više proizvoda.

Troškovi prema ponašanju na promjenu razine aktivnosti dijele se na fiksne, varijabilne i mješovite troškove. Ovi troškovi rangiraju se prema stupnju zaposlenosti ili iskorištenosti kapaciteta. Fiksni troškovi su troškovi koji ostaju jednaki bez obzira na promjenu stupnja iskorištenosti kapaciteta, odnosno oni ne reagiraju na promjene u razini aktivnosti, što znači da se fiksni troškovi pojavljuju i kada nema proizvodnje.

U poduzećima koji se bave trgovinom ili pružanjem usluga, fiksni troškovi čine najveći dio troškova. Fiksnim troškovima smatraju se troškovi najma, troškovi administracije, amortizacija, premije osiguranja, investicijsko održavanje dugotrajne imovine. Varijabilni troškovi su troškovi koji reagiraju na promjene u razini aktivnosti. Rastu usporedno s porastom razine aktivnosti, a padaju usporedno s padom razine aktivnosti. Ako u poduzeću nema aktivnosti, tada nema ni varijabilnih troškova. Varijabilni troškovi ne reagiraju isto u masi, tako postoje proporcionalno varijabilni, progresivno varijabilni i degresivno varijabilni troškovi. Proporcionalno varijabilni troškovi mijenjanju se istom brzinom kao i promjena na razinu aktivnost. Progresivno varijabilni troškovi rastu brže od promjene razine aktivnosti. Degresivno varijabilni troškovi mijenjaju se sporije od promjene stupnja iskorištenosti kapaciteta. Mješoviti troškovi su varijabilni troškovi s komponentom fiksnih troškova i obrnuto. Jedan dio troškova je fiksni, a drugi dio je varijabilan. Kako bi se moglo upravljati troškovima potrebno je mješovite troškove razdvojiti na fiksnu i varijabilnu komponentu.

Troškovi prema značajnosti za donošenje poslovnih odluka dijele se na relevantne i irelevantne troškove. Relevantni troškovi su značajni za donošenje poslovnih odluka, odnosno to su oni troškovi koje menadžeri uzimaju u obzir prilikom donošenja odluka. Relevantni troškovi smatraju se budućim troškovima koji su povezani alternativama o kojima se odlučuje. Isto tako, u relevantne troškove uključeni su i oportunitetni troškovi. Oportunitetni trošak je druga najbolja mogućnost od koje je poduzeće odustalo i u računovodstvenom smislu nema značenje troška, odnosno nigdje se ne evidentira. Irelevantni troškovi su troškovi koji nisu značajni za donošenje poslovnih odluka te nisu podloga za odlučivanje. To su troškovi koji će nastati bez obzira koja se odluka donese, a ti troškovi su isti kod svake alternative.

Troškove prema mogućnosti kontrole razlikujemo kao kontrolirane i nekontrolirane troškove. Kontrolirani troškovi su troškovi na koje menadžeri mogu utjecati u promatranom vremenskom razdoblju. To su troškovi na koje menadžer ima utjecaj i odgovoran je za njihov nastanak. Ako je menadžer na višoj organizacijskoj jedinici ima veću mogućnost utjecaja i kontrole nad troškovima, ali ima i veću odgovornost za nastale troškove. Nekontrolirani troškovi su troškovi na koje menadžeri ne mogu utjecati u promatranom vremenskom razdoblju. Menadžer nema utjecaja na njih, pa ne može ni snositi posljedice za eventualne nastale troškove.

2.4. Pojmovno razgraničenje prihoda, primitaka i učinaka

Pojam prihoda podrazumijeva vrijednost prodane robe i usluga, a može se ostvariti i korištenjem kapitala i imovine u druge svrhe ukoliko su povezani s poslovanjem poduzeća. Prihodi utječu na ostvareni financijski rezultat poduzeća, a najveći dio prihoda nastaje iz procesa prodaje učinaka. Prihodi su širi pojam od učinaka.

Primitci predstavljaju povećanje novčanih sredstava u poduzeću, mogu nastati kao gotovinski i bezgotovinski primitci. Primitci najvećim dijelom nastaju zbog prodaje učinaka, ali oni mogu nastati i neovisno o tome. Učinci koji se ne prodaju na tržištu, već stoje na zalihi ne poprimaju karakter primitaka u obračunskom razdoblju. Primitke dijelimo na poslovnu i financijsku aktivnost te na aktivnost investiranja. Primitci koji spadaju u aktivnosti investiranja vezani su uz prodaju stalne imovine, prodaju obveznica, prodaju dionica i drugih poslovnih sustava. Primitci koji spadaju u financijske aktivnosti vezani su za izdavanje jamstava, hipoteka, prodaju vlastitih dionica, prodaju obveznica od kratkoročnog ili dugoročnog posuđivanja imovine. Primitci koji spadaju u poslovne aktivnosti vezani su za stvaranje učinaka, a najčešće se odnose na prodaju za gotovinu, naplatu od kupaca na temelju prodaje, primljenih dividendi i slično.

Učinci su usko vezani uz prihod. Učinci se vezuju uz interni obračun rezultata, dok se prihodi vezuju uz obračun rezultata u financijskom računovodstvu. Učinak se sagledava kao aktivnost za ostvarenje ciljeva poduzeća, a rezultiraju prodajom određenih proizvoda. Ciljani prihodi se mogu poistovjetiti s vrijednošću prodanih učinaka proizvedenih u prethodnom obračunskom razdoblju (smanjenje zaliha proizvoda), uvećano za vrijednost učinaka proizvedenih i prodanih unutar istog obračunskog razdoblja. Razlika postoji i u visini iskazanih prihoda i učinaka te u nastanku nerealnih prihoda, a koji nisu nastali s ciljem i svrhom proizvodnje i prodaje tih učinaka. Odnosi se na viškove pojedinih pozicija tekućih sredstava, na neke prihode financiranja, naknadno naplaćena potraživanja iz ranijih obračunskih razdoblja. Ako se tako što dogodi tada su prihodi veći od učinaka.

2.5. Pojmovno razgraničenje rashoda, izdataka, utroška i troškova

Izdaci su svi odljevi dobara s novčanom vrijednošću izvršeni radi ostvarivanja primitaka. Predstavljaju smanjenje novčanih sredstava u poduzeću, a dijelimo ih na izdatke iz poslovnih aktivnost, financijskih aktivnost i aktivnost investiranja. Izdaci koji spadaju u poslovnu aktivnost izdaci su za isplatu obveza prema dobavljačima, isplatu poreza, taksa, isplatu kamata kreditorima, isplatu plaća i nadnica te sve nefinancijske i ne investicijske transakcije. Izdaci koji spadaju u financijsku aktivnost vezani su za plaćanje dividendi i otplate kreditorima. Izdaci koji spadaju u aktivnost investiranja vezani su za kupnju stalne imovine, kupnju dionica i obveznica te kupnju drugih poslovnih sredstava. Izdaci se uvijek povezuju isključivo sa smanjenjem novčanih sredstava, neovisno o kojoj se svrsi radili ili cilju njihovog nastanka.

Utrošci su usko vezani uz rashode. Najčešće se iskazuju u fizičkim jedinicama mjere, a podaci o utrošcima značajni su u računovodstvenom nadzoru i računovodstvenoj analizi. Ti podaci se koriste za ocjenu količinskih i vremenskih utjecaja na visinu ostvarenog rezultata poslovanja. Utrošci predstavljaju utrošene količine ili pretpostavljane utrošene dijelove sredstava za rad, predmete rada, usluge i rada u poslovnom procesu koji se odnosi na proizvod i obavljanu uslugu.

Najznačajniji dio rashoda su troškovi, nastaju u skladu sa svrhom, ciljem i zadacima poslovanja. Kada govorimo o troškovima poslovanja najčešće mislimo na troškove proizvoda i troškove razdoblja. Troškovi proizvoda su troškovi koji se obračunavaju u vrijednost zaliha proizvodnje i gotovih proizvoda, a troškovi postaju rashodima onda kada se proizvodi prodaju. Troškovi razdoblja su svi nastali troškovi poslovanja, osim troškova proizvoda. Troškove poduzeća u računovodstvu promatramo kao kategoriju računovodstva troška ili interni obračun.

3. VRSTE IZVJEŠTAJA O DOBITI

Izveštaj o dobiti i gubitku je financijski izvještaj koji prikazuje prihode, rashode i poslovni rezultat poduzeća. Izveštaj o dobiti razlikuje se po obliku, sadržaju, vremenu, razlogu i cilju sastavljanja. Prema vremenu sastavljanja razlikujemo obračunski i proračunski račun dobiti i gubitka. Prema razlogu i cilju sastavljanja razlikujemo zaključni, probni, skraćeni, primopredajni, likvidacijski, fuzijski, sanacijski, stečajni, konsolidirani, zbrojni i porezni račun dobiti i gubitka. Prema obliku sastavljanja razlikujemo jednostrani i dvostrani račun dobiti i gubitka. U nastavku ću objasniti svaku vrstu računa dobiti i gubitka.

3.1. Izveštaj o dobiti prema vremenu sastavljanja

Prema vremenu sastavljanja razlikujemo proračunski i obračunski račun dobiti i gubitka. Proračunski račun dobiti i gubitka nazivamo još i planski. Planski iz razloga jer se njima planiraju stavke prihoda, rashoda i rezultat poslovanja za neko naredno buduće razdoblje, a najčešće se planira za godinu dana. Obračunski račun dobiti i gubitka nazivamo još i naknadni ili stvarni. U obračunski račun dobiti i gubitka uključuju se ostvareni prihodi, rashodi i rezultat poslovanja obračunskog razdoblja.

3.2. Izveštaj o dobiti prema razlogu i cilju sastavljanja

Prema razlogu i cilju sastavljanja razlikuju se zaključni, probni, skraćeni, primopredajni, likvidacijski, fuzijski, sanacijski, stečajni, konsolidirani, zbrojni i porezni račun dobiti i gubitka.

*„Zaključni račun dobiti i gubitka sastavlja se na završetku rada poduzeća.“*⁴ Isto tako, sastavlja se na kraju svake poslovne godine. Zaključni račun dobiti i gubitka ulazi u sastavni dio godišnjeg obračuna poduzeća.

Probni račun dobiti i gubitka sastavlja se prije zaključnog računa dobiti i gubitka. Služi za unutarnje provjere i potrebe poduzeća, a koristi ga unutarnja revizija poduzeća. Probni račun dobiti i gubitka sastavlja se radi kontrole, odnosno provjere ispravnosti provedenih knjiženja. Sastavlja se jednom mjesečno, a po potrebi može i češće.

Skraćeni račun dobiti i gubitka sadrži manji broj pozicija od propisanog računa dobiti i gubitka. Poduzeća ga najčešće koriste za informativna objavljivanja, a *Pravilnik o*

⁴ Deželjin Ja., Džajić Lj., Mrša J., Ramljak B., Peršić M., Spremić I. (1994.), Računovodstvo, Treće izmijenjeno i dopunjeno izdanje, Zagreb : Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, str. 212

strukturi i sadržaju financijskih izvještaja točno propisuje strukturu takvih financijskih izvještaja. U skraćenom računu dobiti i gubitka imamo navedene samo glavne pozicije, a to su poslovni prihodi, poslovni rashodi, financijski prihodi, financijski rashodi, dobit iz poslovnih aktivnosti, dobit iz financijskih aktivnosti, bruto dobit, porez na dobit i neto dobit. Prikazani su samo iznosi tih pozicija bez raščlanjivanja od čega se pojedina pozicija sastoji i na koji način je novac raspoređen.

Primopredajni račun dobiti i gubitka sastavlja se ukoliko se mijenja menadžerski tim u poduzeću, dolazi novi menadžer ili se mijenja kompletni tim menadžera. U takvom slučaju može se sastaviti skraćeni račun ili račun koji ne mora biti sastavljen u propisanom obliku. Primopredajni račun dobiti i gubitka sastavlja se kako bi novi menadžerski tim znao koliki su prihodi i rashodi poduzeća te na koji način i u kojem smjeru mogu dalje razvijati posao. Primopredajni račun dobiti i gubitka najčešće služi kao informacija o poslovanju menadžerskog tima prije njih.

Fuzijski račun dobiti i gubitka sastavlja se na dan fuzije, odnosno kada se dvoje ili više samostalnih poduzeća pripoje poduzeću koje ih je kupilo. Kada se poduzeća spoje sastavlja se njihov zajednički račun dobiti i gubitka.

Sanacijski račun dobiti i gubitka poduzeća sastavlja se radi sanacije ili ozdravljenja poduzeća. Sanacijski račun dobiti i gubitka služi kao osnova za utvrđivanje nastalih gubitaka u poslovanju i on je mjera za rješavanje gubitaka. Njime dolazimo do informacija zbog čega je poduzeće u gubitku, odnosno gdje se dogodio propust.

Stečajni račun dobiti i gubitka sastavlja se na kraju stečajnog postupka poduzeća, odnosno ukoliko postupak sanacije ne uspije pokreće se stečajni postupak. Stečajni račun dobiti i gubitka prikazuje vrijednosti pozicija prihoda, rashoda i financijski rezultat poduzeća u postupku stečaja.

Konsolidirani račun dobiti i gubitka prikazuje podatke samo za grupu, odnosno da je grupa jedno društvo sa jednom ili više podružnica. Ovi podaci su značajni za dioničare i za vjerovnike, jer ako dioničar vidi da određena grupa ostvaruje dobit odlučit će uložiti u nju, bez obzira što trenutna cijena dionice na tržištu nije visoka, on očekuje da će u budućnosti njihova vrijednost rasti s obzirom na konsolidirani račun dobiti i gubitka.

Zbrojni račun dobiti i gubitka sastavlja se na temelju složenog poduzeća, zbrajaju se istovrsne stavke iz računa dobiti i gubitka pojedinih poduzeća. Zbrajaju se iste

pozicije prihoda, rashoda i rezultata poslovanja u jedan zajednički račun, odnosno zbrojni račun dobiti i gubitka.

Porezni račun dobiti i gubitka sastavlja se na temelju poreznog sustava države u kojoj poduzeće posluje. Dobit ili gubitak koji je utvrđen u računu dobiti i gubitka ne mora predstavljati i osnovicu za obračun poreza. Računovodstveno dobiven rezultat poslovanja smanjuje se ili povećava za razne stavke poreznog zakonodavstva.

3.3. Oblici i struktura prikazivanja izvještaja o dobiti

Prema obliku sastavljanja računa dobiti i gubitka razlikujemo jednostrani i dvostrani račun dobiti i gubitka. *Pravilnikom o strukturi i sadržaju financijskih izvještaja* propisuje se primjena jednostranog ili stupnjevitog računa dobiti i gubitka. Na slici 1. prikazan je jednostrani račun dobiti i gubitka koji se koristi i koji je propisan *Pravilnikom o strukturi i sadržaju godišnjih financijskih izvještaja* koji je u primjeni od 2016. godine. Prilikom izrade računa dobiti i gubitka treba se voditi računa o formalnom izgledu te strukturi prihoda i rashoda. U računu dobiti i gubitka prikazuje se dobit (gubitak) za svaku stavku, a to je dobit iz redovitog poslovanja i financijske aktivnosti.

Slika 1: Obrazac Računa dobiti i gubitka

RAČUN DOBITI I GUBITKA

Oznaka pozicije	Naziv pozicije
I	POSLOVNI PRIHODI
1.	Prihodi od prodaje s poduzetnicima unutar grupe
2.	Prihodi od prodaje
3.	Prihodi na temelju upotrebe vlastitih proizvoda, robe i usluga
4.	Ostali poslovni prihodi s poduzetnicima unutar grupe
5.	Ostali poslovni prihodi
II	POSLOVNI RASHODI
1.	Promjene vrijednosti zaliha proizvodnje u tijeku i gotovih proizvoda
2.	Materijalni troškovi
a)	Troškovi sirovina i materijala

b)	Troškovi prodane robe
c)	Ostali vanjski troškovi
3.	Troškovi osoblja
a)	Neto plaće i nadnice
b)	Troškovi poreza i doprinosa iz plaća
c)	Doprinosi na plaće
4.	Amortizacija
5.	Ostali troškovi
6.	Vrijednosna usklađenja
a)	dugotrajne imovine osim financijske imovine
b)	kratkotrajne imovine osim financijske imovine
7.	Rezerviranja
a)	Rezerviranja za mirovine, otpremnine i slične obveze
b)	Rezerviranja za porezne obveze
c)	Rezerviranja za započete sudske sporove
d)	Rezerviranja za troškove obnavljanja prirodnih bogatstava
e)	Rezerviranja za troškove u jamstvenim rokovima
f)	Druga rezerviranja
8.	Ostali poslovni rashodi
III	FINANCIJSKI PRIHODI
1.	Prihodi od ulaganja u udjele (dionice) poduzetnika unutar grupe
2.	Prihodi od ulaganja u udjele (dionice) društava povezanih sudjelujućim interesom
3.	Prihodi od ostalih dugotrajnih financijskih ulaganja i zajmova poduzetnicima unutar grupe
4.	Ostali prihodi s osnove kamata iz odnosa s poduzetnicima unutar grupe
5.	Tečajne razlike i ostali financijski prihodi iz odnosa s poduzetnicima unutar grupe
6.	Prihodi od ostalih dugotrajnih financijskih ulaganja i zajmova
7.	Ostali prihodi s osnove kamata

8.	Tečajne razlike i ostali financijski prihodi
9.	Nerealizirani dobici (prihodi) od financijske imovine
10.	Ostali financijski prihodi
IV	FINANCIJSKI RASHODI
1.	Rashodi s osnove kamata i slični rashodi s poduzetnicima unutar grupe
2.	Tečajne razlike i drugi rashodi s poduzetnicima unutar grupe
3.	Rashodi s osnove kamata i slični rashodi
4.	Tečajne razlike i drugi rashodi
5.	Nerealizirani gubici (rashodi) od financijske imovine
6.	Vrijednosna usklađenja financijske imovine (neto)
7.	Ostali financijski rashodi
V	UDIO U DOBITI OD DRUŠTAVA POVEZANIH SUDJELUJUĆIM INTERESOM
VI	UDIO U DOBITI OD ZAJEDNIČKIH POTHVATA
VII	UDIO U GUBITKU OD DRUŠTAVA POVEZANIH SUDJELUJUĆIM INTERESOM
VIII	UDIO U GUBITKU OD ZAJEDNIČKIH POTHVATA
IX	UKUPNI PRIHODI
X	UKUPNI RASHODI
XI	DOBIT ILI GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA
1.	Dobit prije oporezivanja
2.	Gubitak prije oporezivanja
XII	POREZ NA DOBIT
XIII	DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA
1.	Dobit razdoblja
2.	Gubitak razdoblja
	PREKINUTO POSLOVANJE (popunjava poduzetnik obveznik primjene MSFI-a samo ako ima prekinuto poslovanje)
XIV	DOBIT ILI GUBITAK PREKINUTOG POSLOVANJA PRIJE OPOREZIVANJA
1.	Dobit prekinutog poslovanja prije oporezivanja

2.	Gubitak prekinutog poslovanja prije oporezivanja
XV	POREZ NA DOBIT PREKINUTOG POSLOVANJA
1.	Dobit prekinutog poslovanja za razdoblje
2.	Gubitak prekinutog poslovanja za razdoblje
	UKUPNO POSLOVANJE (popunjava samo poduzetnik obveznik primjene MSFI-a koji ima prekinuto poslovanje)
XVI	DOBIT ILI GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA
1.	Dobit prije oporezivanja
2.	Gubitak prije oporezivanja
XVII	POREZ NA DOBIT
XVIII	DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA
1.	Dobit razdoblja
2.	Gubitak razdoblja
	DODATAK RDG-u (popunjava poduzetnik koji sastavlja godišnje konsolidirane financijske izvještaje)
XIX	DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA
1.	Pripisana imateljima kapitala matice
2.	Pripisana manjinskom (nekontrolirajućem) interesu

Izvor: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2016_10_95_2052.html (pristupljeno 30.08.2020.)

4. METODE IZRADE IZVJEŠTAJA O DOBITI

Postoje dvije metode za sastavljanje izvještaja o dobiti, a to su metoda razvrstavanja rashoda po prirodnim vrstama i metoda razvrstavanja rashoda prema funkciji.

4.1. Metoda razvrstavanja rashoda po prirodnim vrstama

Metodu razvrstavanja rashoda po prirodnim vrstama nazivamo još i metoda ukupnih troškova. Visina rashoda utvrđuje se na način da troškove po prirodnim vrstama svode na rashode razdoblja. Rashode razdoblja izračunavamo uz pomoć promjena vrijednosti zaliha gotovih proizvoda i nedovršene proizvodnje. Takav način sučeljavanja prihoda i rashoda nazivamo i neto princip. Neto princip korigira troškove i svrstava ih u rashode, takav način je prihvaćen u Republici Hrvatskoj odredbama MRS-a, MSFI-a i HSFI-a. Na slici 2. imamo prikazan račun dobiti i gubitka prema metodi razvrstavanja rashoda po prirodnim vrstama. Na primjeru kod promjena vrijednost zaliha gledamo promjenu početnih zaliha i konačnih zaliha te na temelju njihove promjene donosimo odluke. Ukoliko se zalihe smanje oduzimamo ih od troškova poslovanja, a ukoliko se zalihe povećaju tada ih zbrajamo s troškovima poslovanja.

Slika 2: Metoda razvrstavanja rashoda po prirodnim vrstama – RdiG

IZVJEŠTAJ O DOBITI

Metoda razvrstavanja rashoda po prirodnim vrstama

- I. Poslovni prihodi
 - 1. Prihodi od prodaje
 - 2. Prihodi od upotrebe vlastitih proizvoda
 - 3. Ostali poslovni prihodi
- II. Poslovni rashodi
 - 1. Promjena vrijednosti zaliha proizvodnje i gotovih proizvoda
 - 2. Materijalni troškovi
 - 3. Troškovi osoblja
 - 4. Amortizacija
 - 5. Ostali troškovi
 - 6. Vrijednosno usklađivanje
 - 7. Rezerviranja
 - 8. Ostali poslovni rashodi
- III. Financijski prihodi
- IV. Financijski rashodi
- V. Ukupni prihodi
- VI. Ukupni rashodi
- VII. Dobit (gubitak) prije oporezivanja
- VIII. Porez na dobit
- IX. Dobit ili gubitak razdoblja

Izvor: Vlastita obrada prema knjizi Računovodstvo, autora : Gulin D., Spajić F., Spremić I., Tadijančević S., Vašiček V., Žager K., Žager L., (2003), Zagreb

Metodu razvrstavanja rashoda po prirodnim vrstama dijelimo na metode uz korekciju troškova poslovanja i uz korekciju poslovnih prihoda. Metoda razvrstavanja rashoda po prirodnim vrstama uz korekciju troškova poslovanja korigira se uz promjenu zaliha gotovih proizvoda. Nakon što se u obrascu ispune podaci za poslovne prihode, ispunjavaju se poslovni rashodi. Kod poslovnih rashoda potrebno je dobro izračunati zalihe, ukoliko se iznos zaliha povećava tada se iznos zaliha oduzima od troškova po prirodnim vrstama, a ukoliko se iznos zaliha smanjuje tada se iznos smanjenja zaliha dodaje troškovima po prirodnim vrstama. Troškovi po prirodnim vrstama mogu varirati od poduzeća do poduzeća, u suštini to su troškovi koji se nalaze u razredu 4 te bez kojih poduzeće ne bi moglo poslovati.

Metoda razvrstavanja rashoda po prirodnim vrstama uz korekciju poslovnih prihoda razlikuje se od prethodno navedene metode u tome što se korigiraju poslovni prihodi za promjenu zaliha gotovih proizvoda. Ako se vrijednost zaliha povećala, tada se iznos povećanja zaliha pribraja prihodima, a ako se vrijednost zaliha smanjila, tada se iznos smanjenja zaliha oduzima od poslovnih prihoda

4.2. Metoda razvrstavanja rashoda prema funkciji

Metodu razvrstavanja rashoda prema funkciji nazivamo još i metoda troškova prodanih učinaka ili funkcionalna metoda. Ova metoda podrazumijeva obračun rezultata poslovanja na način da se s ostvarenim prihodima sučeljavaju troškovi proizvodnje koji se korigiraju promjenom zaliha gotovih proizvoda i nedovršene proizvodnje. Rashodi se kod ove metode razvrstavaju prema funkciji koju obavljaju u gospodarskoj djelatnosti, a to su troškovi prodaje, troškovi prodanih proizvoda, troškovi administracije i ostali troškovi poslovanja (kamate i negativne tečajne razlike). Kod ove metode pozicija troškova zaliha prodanih proizvoda uključuje samo troškove proizvodnje prodanih učinaka (proizvoda), dok troškovi uprave, prodaje i administracije koriste prihode tekućeg obračunskog razdoblja. Na slici 3. imamo prikazan račun dobiti i gubitka prema metodi razvrstavanja rashoda prema funkciji.

Slika 3: Metoda razvrstavanja rashoda prema funkciji – RDiG

IZVJEŠTAJ O DOBITI

Metoda razvrstavanja rashoda prema funkciji

- I. Poslovni prihodi
 - 1. Prihodi od prodaje
 - 2. Prihodi od upotrebe vlastitih proizvoda
 - 3. Ostali poslovni prihodi
- II. Troškovi prodanih proizvoda
- III. Bruto dobit
- IV. Troškovi razdoblja (rashodi razdoblja)
 - 1. Troškovi prodaje
 - 2. Troškovi administracije (uprave)
 - 3. Ostali poslovni rashodi
- V. Financijski prihodi
- VI. Financijski rashodi
- VII. Ukupni prihodi
- VIII. Ukupni rashodi

- IX. Dobit (gubitak) prije oporezivanja
- X. Porez na dobit
- XI. Dobit ili gubitak razdoblja

Izvor: Vlastita obrada prema knjizi Računovodstvo, autora : Gulin D., Spajić F., Spremić I., Tadijančević S., Vašiček V., Žager K., Žager L., (2003), Zagreb

Izvještaj o dobiti po metodi razvrstavanja rashoda prema funkciji sastavlja se na temelju bruto bilance poduzeća. Specifičnost kod ove metode je u tome što se početnim zalihama pridodaje iznos troškova proizvodnje gotovih proizvoda i onda se od toga iznosa oduzimaju konačne zalihe, a dobiveni iznos je iznos ukupnih poslovnih rashoda.

5. IZVJEŠTAJ O SVEOBUHVAATNOJ DOBITI

Od početka 2009. godine, obveznici primjene MSFI-a, dužni su sastavljati *Izveštaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti* kao jedinstveni izvještaj ili kao dva odvojena izvještaja (Račun dobiti i gubitka i Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti) prema propisanoj strukturi i sadržaju *Pravilnikom o strukturi i sadržaju godišnjih financijskih izvještaja*. „*Račun dobiti i gubitka treba sadržavati informacije o uspješnosti poduzeća*“⁵ Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti odnosi se na promjene kapitala tijekom obračunskoj razdoblja, koje su nastale preko transakcija i drugih događaja. „*Ostala sveobuhvatna dobit obuhvaća stavke prihoda i rashoda, uključujući usklađivanja prilikom reklasifikacije koje se ne priznaju kao dobit ili gubitak kako to nalažu ili dopuštaju drugi MSFI.*“⁶ Možemo reći da ukupna sveobuhvatna dobit obuhvaća i sve elemente dobiti ili gubitka. Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti trebao bi prikazivati podatke o realiziranim dobitcima ili gubitcima, kao i podatke o nerealiziranim dobitcima i gubitcima kao posljedicu promjene fer vrijednosti.

Unutar Izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti imamo dva izvještaja:

1. Izvještaj o dobiti koji nam prikazuje pozicije dobiti ili gubitka
2. Izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti koji počinje sa stavkom računa dobiti i gubitka, te prikazuje ostale stavke sveobuhvatne dobiti.

Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti prikazuje prihode, rashode i financijskih rezultat u određenom obračunskom razdoblju, najčešće godinu dana, a ujedno prikazuje uspješnost i učinkovitost poslovanja poduzeća. Kada poduzeće obavlja poslovne aktivnosti ono ostvaruje promjene na imovini, kada se imovina pretvara iz jednog oblika u drugi nastaju prihodi i rashodi. Ukoliko poduzeće ostvari veće prihode od rashoda tada posluje s dobitkom, a ukoliko su rashodi veći od prihoda poduzeće posluje s gubitkom. Bruto financijski rezultat dobije se razlikom između ukupnih prihoda i ukupnih rashoda te predstavlja financijski rezultat poduzeća prije poreza. Financijski rezultat, ukoliko je poduzeće ostvarilo dobit, izračunavamo na način da od bruto financijskoj rezultata odbijemo porez na dobit koji trenutno iznosi 12 % ili 18%.

⁵ Hennie van Greuning, (2005.), Međunarodni standardi financijskoj izvješćivanja, Novo revidirano izdanje, Zagreb: Mate, str. 18

⁶ Prema odredbi iz točke 7. MSFI-a 1 (prezentiranje financijskih izvještaja)

Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti može se izraditi pomoću dvije metode: metoda klasifikacije troškova prema vrsti troška i metoda troškova prodanih proizvoda. Prema MSFI-u korisnici mogu sami izabrati koju će metodu koristiti, dok prema HSFI-u moramo koristiti metodu klasifikacije troškova prema vrsti troška. Prema MSFI-u ne smijemo više prezentirati stavke prihoda i rashoda kao izvanredne stavke.

„MSFI 1 zahtjeva minimalnu količinu informacija u Izvještaju o dobiti, a odnosi se na:

- Prihode,
- Financijske rashode,
- Dio dobiti ili gubitka od pruženih poduzeća ili zajedničkih pothvata,
- Porezni rashod,
- Prestanak poslovanja,
- Dobit ili gubitak,
- Dobit ili gubitak koji se odnosi na manjinski interes,
- Dobit ili gubitak koji se odnosi na (dioničko vlasništvo) maticu.“⁷

Na slici 4. imamo prikazan obrazac Izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti prema *Pravilniku o strukturi i sadržaju godišnjih financijskih izvještaja*.

Slika 4: Izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti

IZVJEŠTAJ O OSTALOJ SVEOBUHVAATNOJ DOBITI (MSFI)

Oznaka pozicije	Naziv pozicije
	IZVJEŠTAJ O OSTALOJ SVEOBUHVAATNOJ DOBITI (popunjava poduzetnik obveznik primjene MSFI-a)
I	DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA
II	OSTALA SVEOBUHVAATNA DOBIT/GUBITAK PRIJE POREZA
1.	Tečajne razlike iz preračuna inozemnog poslovanja
2.	Promjene revalorizacijskih rezervi dugotrajne materijalne i nematerijalne imovine
3.	Dobitak ili gubitak s osnove naknadnog vrednovanja financijske imovine raspoložive za prodaju
4.	Dobitak ili gubitak s osnove učinkovite zaštite novčanih tokova
5.	Dobitak ili gubitak s osnove učinkovite zaštite neto ulaganja u inozemstvu

⁷ Hennie van Greuning, (2005.), Međunarodni standardi financijskoj izvješćivanja, Novo revidirano izdanje, Zagreb: Mate, str. 18

6.	Udio u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti/gubitku društava povezanih sudjelujućim interesom
7.	Aktuarski dobiti/gubici po planovima definiranih primanja
8.	Ostale nevlasničke promjene kapitala
III	POREZ NA OSTALU SVEOBUH VATNU DOBIT RAZDOBLJA
IV	NETO OSTALA SVEOBUH VATNA DOBIT ILI GUBITAK
V	SVEOBUH VATNA DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA
	DODATAK Izvještaju o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti (popunjava poduzetnik koji sastavlja godišnje konsolidirane financijske izvještaje)
VI	SVEOBUH VATNA DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA
1.	Pripisana imateljima kapitala matice
2.	Pripisana manjinskom (nekontrolirajućem) interesu

Izvor: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2016_10_95_2052.html (pristupljeno 31.8.2020.)

6. METODE ANALIZE IZVJEŠTAJA O DOBITI

6.1. Horizontalna analiza

„Komparativni financijski izvještaji služe kao podloga za provedbu horizontalne analize, a mogu se razmatrati i u kontekstu uspoređivanja.“⁸ Horizontalna analiza je analiza postotne promjene pojedinih pozicija u financijskih izvještajima, a njome se nastoji uočiti tendencija i dinamika financijskih izvještaja kroz dulje vremensko razdoblje. Kako bi se izračunale postotne promjene neke pozicije potrebno je odrediti jednu godinu koja će biti bazna godina. Sve ostale godine uspoređujemo s tom jednom godinom koju smo odredili kao bazu. Drugi postupak je da se uspoređuje jedna godina sa prethodnom godinom. Na temelju dobivenih podataka određuje se kakva je sigurnost i uspješnost poslovanja promatranog poduzeća. Horizontalnom analizom računa dobiti i gubitka uspoređuju se poslovni prihodi tekuće godine sa poslovnim приходima prethodne godine, a isto se čini i s ostalim stavkama i pozicijama koje se nalaze u računu dobiti i gubitka. Komparativne financijske izvještaje prikazujemo relativnim i apsolutnim iznosima.

6.2. Vertikalna analiza

„Strukturni financijski izvještaji služe kao podloga za provedbu vertikalne analize, a mogu se razmatrati i u kontekstu raščlanjivanja.“⁹ Vertikalna analiza najčešće se provodi na financijskim izvještajima kao što su bilanca i račun dobiti i gubitka. U vertikalnoj analizi računa dobiti i gubitka sa brojem 100 označavaju se prihodi od prodaje ili ukupni prihodi, te oni predstavljaju konstantnu veličinu. Sve ostale vrijednosti iz računa dobiti i gubitka stavljaju se u odnos sa konstantnim brojem kako bi se odredio postotni iznos svih ostalih varijabli. Stoga, vertikalna analiza prikazuje udio određene stavke unutar računa dobiti i gubitka u ukupnim приходima. Npr. Poslovne prihode ćemo podijeliti sa ukupnim приходima te ćemo ih pomnožiti sa 100

⁸ Žager K., Tušek B., Mamić Saćer I., Sever Mališ S., Žager L., (2016.), Računovodstvo I, Računovodstvo za neračunovođe, Zagreb, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, str.224

⁹ Žager K., Tušek B., Mamić Saćer I., Sever Mališ S., Žager L., (2016.), Računovodstvo I, Računovodstvo za neračunovođe, Zagreb, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, str.224

da dobijemo postotak, na kraju kada se zbroje sve pozicije, njihov ukupni postotak mora biti onaj bazni (100)

Prilikom vertikalne analize bilance kao konstantu uzimamo iznos aktive ili pasive koje označujemo sa brojem 100 te sve ostale pozicije dijelimo s tim iznosom kako bismo dobili postotne promjene. Možemo vidjeti npr. s kojim postotkom dugotrajna imovina sudjeluje u ukupnoj aktivi. Kod vertikalne analize bitno je naglasiti da se analiza donosi na temelju jedne godine te se na temelju nje donosi zaključak o promjenama u odnosu na promatrane godine.

6.3. Analiza izvještaja o dobiti putem financijskih pokazatelja

Kada govorimo o analizi izvještaja o dobiti putem financijskih pokazatelja mislimo na pokazatelje uspješnosti poslovanja. Izvještaj o dobiti prikazuje nam uspješnost poslovanja te iz tog razloga koristimo i financijske pokazatelje uspješnosti poslovanja. Financijski pokazatelji uspješnosti poslovanja su pokazatelji aktivnosti, ekonomičnosti, profitabilnosti i pokazatelj investiranja.

Pokazatelj aktivnosti prikazuje uspješnost i sigurnost poslovanja, poznajemo ga još i pod nazivom koeficijent obrtaja. Pokazatelj aktivnosti prikazuje brzinu cirkuliranje imovine u poslovnom procesu.

Pokazatelj ekonomičnosti mjeri odnos prihoda i rashoda te prikazuje koliko se prihoda ostvari po jedinici rashoda. Pokazatelj ekonomičnosti izračunava se na temelju računa dobiti i gubitka.

Pokazatelj profitabilnosti prikazuje maržu profita i rentabilnost ukupne imovine. Maržu profita izračunavamo na temelju podataka iz RDIG-a, dok rentabilnost ukupne imovine izračunavamo na temelju podataka iz RDIG-a i bilance. Kod utvrđivanja marže profita razlikujemo bruto i neto maržu profita, a razlika je u tome što kod bruto marže u brojnik pokazatelja uvrštavamo dobit prije poreza. Isto se događa i s rentabilnosti ukupne imovine, gdje razlikujemo bruto i neto rentabilnost ukupne imovine.

„Pokazatelj investiranja mjeri uspješnost ulaganja u dionice društva.“¹⁰ Kod izračuna ovog pokazatelja osim podataka iz financijskih izvještaja potrebni su i podaci o dionicama, broju dionica i njihovoj tržišnoj vrijednosti.

¹⁰ Žager K., Mamić Sačer I , Sever S , Žager L. (2008.), Analiza financijskih izvještaja, 2. Prošireno izdanje, Zagreb: MASHMEDIA d.o.o, str.254

7. ANALIZA IZVJEŠTAJA O DOBITI PODUZEĆA „BRANA d.o.o.“

7.1. O poduzeću Brana d.o.o.

Osnovna djelatnost poduzeća Brana d.o.o., Virovitica, gradnja je vodnih građevina. Podružnica u Virovitici osnovana je za poljoprivrednu djelatnost i kao privatna poljoprivredna savjetodavna služba. Poduzeće Brana d.o.o. je osnovano još davne 1853. godine, a osnovano je kao vodoprivredno poduzeće. Do danas poduzeće Brana d.o.o. prošlo je razna organizacijska uređenja, ali na posljetku glavna djelatnost ostala je vodoprivredna djelatnost, uz mnogobrojne druge djelatnosti. Osim vodoprivredne djelatnosti bave se i građevinskom djelatnošću, proizvodnjom voća i povrća, proizvodnjom sokova te imaju hladnjaču (za otkup voće i povrće malih poljoprivrednika). Poduzeće Brana d.o.o. je u privatnom vlasništvu dioničara, koji su ujedno i radnici, bivši radnici ili kooperanti poduzeća Brana d.o.o.

Poduzeće Brana d.o.o. prema ZOR-u klasificira se u srednje poduzeće, zato jer ima 170 zaposlenih osoba te ostvaruje ukupne prihode od 79.080.016 kn.

Poduzeće Brana d.o.o. također je osnivač društava:

- Brana Agro d.o.o.
- Brana Dar d.o.o.
- Energija Invest d.o.o.
- Energija Voćin d.o.o.

Poduzeće Brana Agro d.o.o. osnovano je kao trgovina na veliko voćem i povrćem u Virovitici. Poduzeće Brana d.o.o. osnivač je s udjelom od 51%.

Poduzeće Brana Dar d.o.o. osnovano je za proizvodnju električne energije u Daruvaru, a poduzeće Brana d.o.o. osnivač je s udjelom od 96,08%.

Poduzeće Energija Invest d.o.o. osnovano je kao društvo za proizvodnju električne energije u Grubišnom Polju, a poduzeće Brana d.o.o. osnivač je s 98,25% udjela.

Poduzeće Energija Voćin d.o.o. osnovano je kao društvo za proizvodnju električne energije u Voćinu. Poduzeće Brana d.o.o. osnivač je s udjelom od 98,60%.

Iz ovih društava možemo vidjeti da ih je osnovalo poduzeće Brana d.o.o. i do danas im je ostala većinski vlasnik. Vlasnici ostalih udjela su zaposlenici, bivši zaposlenici i treća poduzeća s manjinskim udjelom.

7.2. Analiza izvještaja o dobiti poduzeća Brana d.o.o.

Izvještaj o dobiti sastavlja se na obrascu GFI-POD propisanim *Pravilnikom i Zakonom* koji je usklađen sa zahtjevima MRS-a 1, a obrazac prikazuje podatke za dvije uzastopne godine. U nastavku je prikazan *Račun dobiti i gubitka* za poduzeće Brana d.o.o. za 2018. godinu koji je u daljnjem dijelu rada i analizirana u usporedbi s 2017. godinom.

Slika 5: Račun dobiti i gubitka za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2018. poduzeća Brana d.o.o.

Naziv pozicije	Rbr. bilješke	2017.	2018.
I. POSLOVNI PRIHODI	2	73.554.809	77.846.261
1. Prihodi od prodaje s poduzetnicima unutar grupe	2a	169.785	1.398.559
2. Prihodi od prodaje(izvan grupe)	2a	68.305.692	69.155.258
3. Prihodi na temelju upotrebe vlastitih proizvoda, robe i usluga		0	0
4.Ostali poslovnih prihodi s poduzetnicima unutar grupe		0	0
5.Ostali poslovni prihodi (izvan grupe)	2c	5.079.332	7.292.444
II. POSLOVNI RASHODI	5	71.669.708	74.266.495
1. Promjene vrijednosti zaliha proizvodnje u tijeku i gotovih proizvoda	5a	-961.437	-1.677.471
2. Materijalni troškovi	5b	50.377.799	47.496.923
a) Troškovi sirovina i materijala		12.916.532	16.524.981
b) Troškovi prodane robe		17.673.288	19.390.732
c) Ostali vanjski troškovi		19.787.979	11.581.210
3. Troškovi osoblja	5c	11.094.956	14.622.593
a) Neto plaće i nadnice		7.037.480	9.554.106
b) Troškovi poreza i doprinosa iz plaća		2.374.088	2.999.495
c) Doprinosi na plaće		1.683.388	2.068.992
4. Amortizacija	5d	4.647.258	5.493.499
5. Ostali troškovi	5e	3.621.177	6.414.000
6. Vrijednosna usklađenja	5f	0	0
a) dugotrajne imovine osim financijske imovine		0	0
b) kratkotrajne imovine osim financijske imovine		0	0
7. Rezerviranja	5g	2.189.211	1.411.937
a) Rezerviranja za mirovine, otpremnine i slične obveze		0	0
b) Rezerviranja za porezne obveze		0	0
c) Rezerviranja za započete sudske sporove		0	0
d) Rezerviranja za troškove obnavljanja prirodnih bogatstva		0	0
e) Rezerviranja za troškove u jamstvenim rokovima		2.189.211	1.057.397
f) Druga rezerviranja			354.540
8. Ostali poslovni rashodi	5h	700.744	505.014
III. FINANCIJSKI PRIHODI	3	810.307	1.233.755

1. Prihodi od ulaganja u udjele (dionice) poduzetnika unutar grupe		0	0
2. Prihodi od ulaganja u udjele (dionice) društva povezanih sudjelujućih interesa		0	0
3. Prihodi od ostalih dugotrajnih financijskih ulaganja i zajmova poduzetnicima unutar grupe		0	0
4. Ostali prihodi s osnove kamata iz odnosa s poduze. unutar grupe	3a	578.520	1.057.551
5. Tečajne razlike i ostali financijski prihodi iz odnosa s poduzetnicima unutar grupe		0	0
6. Prihodi od ostalih dugotrajnih financijskih ulaganja i zajmova		0	0
7. Ostali prihodi s osnova kamata	3c	57.504	29.228
8. Tečajne razlike i ostali financijski prihodi	3c	174.283	137.724
9. Nerealizirani dobitci (prihodi) od financijske imovine		0	0
10. Ostali financijski prihodi	3e	0	9.252
IV. FINANCIJSKI RASHODI	6	578.739	1.567.526
1. Rashodi s osnove kamata i slični rashodi s poduzetnicima unutar grupe	6a	1.101	0
2. Tečajne razlike i drugi rashodi s poduzetnicima unutar grupe		0	0
3. Rashodi s osnove kamata i sličnih rashoda	6b	426.573	1.329.634
4. Tečajne razlike i drugi rashodi	6b	151.065	237.892
5. Nerealizirani gubitci (rashodi) od financijske imovine		0	0
6. Vrijednosna usklađenja financijske imovine (neto)		0	0
7. Ostali financijski rashodi		0	0
V. UDIO U DOBITI OD DRUŠTAVA POVEZANIH SUDJELUJUĆIM INTERESOM		0	0
VI. UDIO U DOBITI OD ZAJEDNIČKIH POTHVATA		0	0
VII. UDIO U GUBITKU OD DRUŠTAVA POVEZANIH SUDJELUJUĆIM INTERESOM		0	0
VIII. UDIO U GUBITKU OD ZAJEDNIČKIH POTHVATA		0	0
IX. UKUPNI PRIHODI	1	74.365.116	79.080.016
X. UKUPNI RASHODI	4	72.248.447	75.834.021
XI. DOBIT ILI GUBITAK PRIJE OPREZIVANJA	7	2.116.669	3.245.995
1. Dobit prije oporezivanja		2.116.669	3.245.995
2. Gubitak prije oporezivanja		0	0
XII. POREZ NA DOBIT	7	406.524	624.113
XIII. DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA	7	1.710.145	2.621.882
1. Dobit razdoblja		1.710.145	2.621.882
2. Gubitak razdoblja		0	0

Priložene računovodstvene politike i bilješke sastavni su dio ovog izvještaja. U ime društva potpisao ih je i odobrio za izdavanje dana 30. travnja 2019. godine.

Direktor: **BRANA**
Slavko Rajhovič, za projektiranje, izgradnju i održavanje hidrograđevinskih objekata i građevinarstvo d.o.o. VIROVITICA

Izvor: Podaci preuzeti s RGFI-a

Ukupni prihodi iz poslovanja za 2018. godinu iznose 79.080.016 kn, a ukupni rashodi iznose 75.834.021 kn. Ostvareni ukupni prihodi u 2018. godini veći su za 6,34% u odnosu na 2017. godinu, dok su ukupni rashodi veći za 4,96% u odnosu na 2017.

godinu. Ukupni prihodi sastoje se od poslovnih i financijskih prihoda, a ukupni rashodi od poslovnih i financijskih rashoda.

Poslovni prihodi za 2018. godinu iznose 77.846.261 kn, što je za 4.291.452 kn (5,51%) više u odnosu na 2017. godinu. Poslovni prihodi sastoje se od prihoda od prodaje, prihoda na temelju upotrebe vlastitih proizvoda i ostalih poslovnih prihoda. U 2018. godini prihodi od prodaje s poduzetnicima unutar grupe veći su za 723,72% u odnosu na prethodnu godinu. Prihodi od prodaje s poduzetnicima unutar grupe u 2018. godini iznose 1.398.559 kn, a taj iznos raspoređuje se na prihode od prodaje s povezanim društvima: Brana Agro d.o.o. u iznosu od 1.064.916 kn, Brana Dar d.o.o. 66.761 kn, Energija Invest d.o.o. 2145.946 kn i Energija Voćin d.o.o. 51.935 kn.

Financijski prihodi za 2018. godinu iznose 1.233.755 kn, što je za 52,26% više u odnosu na 2017. godinu. Društvo je ostvarilo financijske prihode iz odnosa s poduzetnicima unutar grupe u iznosu od 1.057.551 kn. Financijski prihodi iz odnosa sa povezanim poduzetnicima odnose se na obračunate kamate za dane pozajmice društva Brana Dar d.o.o. u iznosu od 286.714 kn, Energija Voćin d.o.o. 368.609 kn i Energija Invest d.o.o. 402.228 kn.

Poslovni rashodi za 2018. godinu iznose 74.266.495 kn što je za 3,62% više u odnosu na 2017. godinu kada su iznosili 71.669.708. kn. Poslovni rashodi sastoje se od promjene vrijednosti zaliha proizvodnje u tijeku i gotovih proizvoda, materijalnih troškova, troškova osoblja, amortizacija i ostalih troškova. Društvo je u 2018. godini ostvarilo poslovne rashode po osnovi promjene zaliha proizvodnje u tijeku i gotovih proizvoda u iznosu 1.677.471 kn, a prethodne godine je ostvarilo 961.437 kn, iz čega vidimo su se ti rashodi u 2018. godini povećali za 74,48%. Materijalni troškovi u 2018. godini smanjili su se za 5,72% u odnosu na 2017. godinu. Do smanjenja materijalnih troškova došlo je zbog značajnijeg smanjenja pozicije ostali vanjski troškovi u iznosu od 8.206.769 kn. Ostali vanjski troškovi obuhvaćaju troškove prijevoza, poštanske i telekomunikacijske usluge, troškovi servisnih usluga i održavanja, troškovi promidžbe, sajmovi i sponzorstva i slično.

Financijski rashodi u 2018. godini iznose 1.567.526 kn, dok su godinu prije iznosili 578.739 kn. Ostvareni financijski rashodi u 2018. godini veći su za 170,85% u odnosu na prethodnu godinu. Najveći dio financijskih rashoda u 2018. godini ostvaren je iz poslovnog odnosa s poduzetnicima koji nisu unutar grupe ili iz odnosa

s financijskim institucijama, a sastoje se od rashoda kamata, tečajnih razlika i ostalih financijskih rashoda.

Poduzeće Brana d.o.o. u 2018. godini ostvarilo je 2.621.882 kn dobiti, što je za 53,31% više u odnosu na 2017. godinu kada je dobit iznosila 1.710.145 kn. Dobit poduzeća predstavlja razliku između ukupnih prihoda i rashoda te na temelju toga možemo zaključiti da su u obje promatrane godine ukupni prihodi bili veći od ukupnih rashoda.

7.2.1. Vertikalna analiza računa dobiti i gubitka Brana d.o.o.

U nastavku je prikazana Vertikalna analiza računa dobiti i gubitka poduzeća Brana d.o.o. za 2018. godinu, a za usporedbu je uzeta prethodna 2017. godina. Ukupni prihodi obuhvaćaju pozicije poslovnih i financijskih prihoda, a ukupni rashodi obuhvaćaju pozicije poslovnih i financijskih rashoda. Analizom će se u nastavku objasniti samo najznačajnije pozicije.

Tablica 1: Vertikalna analiza izvještaja o dobiti poduzeća Brana d.o.o. za 2017. i 2018. godinu

Naziv pozicije	2017.	% 2017.	2018.	%2018.
I. POSLOVNI PRIHODI	73.554.809	98,91	77.846.261	98,44
1. Prihodi od prodaje s poduzetnicima unutar grupe	169.785	0,23	1.398.559	1,77
2. Prihodi od prodaje(izvan grupe)	68.305.692	91,85	69.155.258	87,45
3. Prihodi na temelju upotrebe vlastitih proizvoda, robe i usluga	0	0	0	0
4.Ostali poslovnih prihodi s poduzetnicima unutar grupe	0	0	0	0
5.Ostali poslovni prihodi (izvan grupe)	5.079.332	6,83	7.292.444	9,22
II. POSLOVNI RASHODI	71.669.708	96,38	74.266.495	93,91
1. Promjene vrijednosti zaliha proizvodnje u tijeku i gotovih proizvoda	-961.437	-1,29	-1.677.471	-2,21
2. Materijalni troškovi	50.377.799	67,74	47.496.923	60,06
a) Troškovi sirovina i materijala	12.916.532	17,37	16.524.981	20,90
b)Troškovi prodane robe	17.673.288	23,77	19.390.732	24,52
b) Ostali vanjski troškovi	19.787.979	26,61	11.581.210	14,64
3. Troškovi osoblja	11.094.956	14,92	14.622.593	18,49
a) Neto plaće i nadnice	7.037.480	9,46	9.554.106	12,08
b) Troškovi poreza i doprinosa iz plaća	2.374.088	3,19	2.999.495	3,79
c) Doprinosi na plaće	1.683.388	2,26	2.068.992	2,61
4. Amortizacija	4.647.258	6,25	5.493.499	6,95
5. Ostali troškovi	3.621.177	4,87	6.414.000	8,11
6. Vrijednosna usklađenja	0	0	0	0
a) dugotrajne imovine osim financijske imovine	0	0	0	0
b) kratkotrajne imovine osim financijske imovine	0	0	0	0
7. Rezerviranja	2.189.211	2,94	1.411.937	1,79
a) Rezerviranja za mirovine, otpremnine i slične obveze	0	0	0	0

b) Rezerviranja za porezne obveze	0	0	0	0
c) Rezerviranja za započete sudske sporove	0	0	0	0
d) Rezerviranja za troškove obnavljanja prirodnih bogatstva	0	0	0	0
e) Rezerviranja za troškove u jamstvenim rokovima	2.189.211	2,94	1.057.397	1,34
f) Druga rezerviranja			354.540	0,45
8. Ostali poslovni rashodi	700.744	0,94	505.014	0,64
III. FINANCIJSKI PRIHODI	810.307	1,09	1.233.755	1,56
1. Prihodi od ulaganja u udjele (dionice) poduzetnika unutar grupe	0	0	0	0
2. Prihodi od ulaganja u udjele (dionice) društva povezanih sudjelujućih interesa	0	0	0	0
3. Prihodi od ostalih dugotrajnih financijskih ulaganja i zajmova poduzetnicima unutar grupe	0	0	0	0
4. Ostali prihodi s osnove kamata iz odnosa s poduze. unutar grupe	578.520	0,78	1.057.551	1,34
5. Tečajne razlike i ostali financijski prihodi iz odnosa s poduzetnicima unutar grupe	0	0	0	0
6. Prihodi od ostalih dugotrajnih financijskih ulaganja i zajmova	0	0	0	0
7. Ostali prihodi s osnova kamata	57.504	0,08	29.228	0,04
8. Tečajne razlike i ostali financijski prihodi	174.283	0,23	137.724	0,17
9. Nerealizirani dobitci (prihodi) od financijske imovine	0	0	0	0
10. Ostali financijski prihodi	0	0	9.252	0,01
IV. FINANCIJSKI RASHODI	578.739	0,78	1.567.526	1,98
1. Rashodi s osnove kamata i slični rashodi s poduzetnicima unutar grupe	1.101	0,00	0	0
2. Tečajne razlike i drugi rashodi s poduzetnicima unutar grupe	0	0	0	0
3. Rashodi s osnove kamata i sličnih rashoda	426.573	0,57	1.329.634	1,68
4. Tečajne razlike i drugi rashodi	151.065	0,20	237.892	0,30
5. Nerealizirani gubitci (rashodi) od financijske imovine	0	0	0	0
6. Vrijednosna usklađenja financijske imovine (neto)	0	0	0	0
7. Ostali financijski rashodi	0	0	0	0
V. UDIO U DOBITI OD DRUŠTAVA POVEZANIH SUDJELUJUĆIM INTERESOM	0	0	0	0
VI. UDIO U DOBITI OD ZAJEDNIČKIH POTHVATA	0	0	0	0
VII. UDIO U GUBITKU OD DRUŠTAVA POVEZANIH SUDJELUJUĆIM INTERESOM	0	0	0	0
VIII. UDIO U GUBITKU OD ZAJEDNIČKIH POTHVATA	0	0	0	0
IX. UKUPNI PRIHODI	74.365.116	100	79.080.016	100
X. UKUPNI RASHODI	72.248.447	97,15	75.834.021	95,89
XI. DOBIT ILI GUBITAK PRIJE OPREZIVANJA	2.116.669	2,85	3.245.995	4,10
1. Dobit prije oporezivanja	2.116.669	2,85	3.245.995	4,10
2. Gubitak prije oporezivanja	0	0	0	0
XII. POREZ NA DOBIT	406.524	0,55	624.113	0,79

XIII. DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA	1.710.145	2,30	2.621.882	3,54
1. Dobit razdoblja	1.710.145	2,30	2.621.882	3,54
2. Gubitak razdoblja	0	0	0	0

Izvor: Podaci preuzeti s RGFI-a s vlastitom obradom podataka

Poslovni prihodi čine 98,44% ukupnih prihoda te su u 2018. godini smanjeni za 0,47% u odnosu na prethodnu godinu. Najveći dio poslovnih prihoda čine Prihodi od prodaje izvan grupe 87,45% u 2018. godini, odnosno 91,85% u 2017. godini.

Prihodi od prodaje s poduzetnicima unutar grupe iznose 1,77% u 2018. godini, odnosno 0,23% prethodne godine. Prihodi od prodaje s poduzetnicima unutar grupe odnose se na društva Brana Agro d.o.o., Brana Dar d.o.o., Energija Invest d.o.o. te Energija Voćin d.o.o. Preostalu poziciju poslovnih prihoda čine ostali poslovni prihodi (izvan grupe) 9,22% u 2018. godini, odnosno 6,83% u prethodnoj godini.

Poslovni rashodi čine 93,91% ukupnih prihoda u 2018. godini te su u toj godini smanjeni za 2,47% u odnosu na prethodnu godinu. Najveći dio poslovnih rashoda čine materijalni troškovi sa udjelom od 60,06% 2018. godine što je za 7,68% manje nego prethodne godine kada su iznosili 67,74%. Materijalni troškovi sastoje se od troškova sirovina i materijala, troškova prodane robe i ostalih vanjskih troškova. U vanjske troškove spadaju troškovi prijevoznih usluga, poštanskih i telekomunikacijskih usluga, troškovi vanjskih dorada, troškovi servisnih usluga i održavanja, troškovi zakupa i leasinga, troškovi promidžbe, sajmovi i sponzorstva, troškovi intelektualnih i drugih usluga, troškovi komunalnih usluga, kao i troškovi usluga posredovanja i drugi troškovi.

Drugu poziciju poslovnih rashoda čine troškovi osoblja sa udjelom od 18,49% u 2018. godini, odnosno 14,92% u 2017. godini. Troškovi osoblja sastoje se od troškova neto plaća i nadnica, troškova poreza i doprinosa iz plaća i doprinosa na plaće.

Amortizacija je u poslovnoj godini iznosila 5.493.499 kn u 2018. godini te možemo vidjeti kako je ona veća za 846.241 kn u odnosu na prethodnu godinu, a čini 6,95% ukupnih prihoda u 2018. godini. Amortizacija je rađena u skladu s računovodstvenim politikama Društva i odlukama uprave Društva.

Ostali troškovi društva čine 8,11% ukupnih prihoda u tekućoj godini. Ostali troškovi poduzeća odnose se na premije osiguranja, bankarske usluge i troškove platnog prometa, zdravstvene usluge, troškove prava korištenja, troškove članarina, troškove

poreza koji ne ovise o dobitku i ostale nematerijalne troškove poslovanja. Možemo zaključiti da je poduzeće više uložilo u navedene ostale troškove u 2018. godini u odnosu na 2017. godinu, jer je došlo do povećanja ostalih troškova za 3,24% u 2018. godini u odnosu na 2017. godinu.

Poduzeće Brana d.o.o. u 2018. godini nije imala vrijednosna usklađenja nefinancijske imovine.

Rezerviranja čine 1,79% ukupnih prihoda, a uočavamo da je došlo do smanjenja u odnosu na prethodnu godinu i to za 1,15%. Poduzeće je tijekom sastavljanja izvještaja izvršilo rezerviranja u skladu s odredbama *Zakona o porezu* na dobit te standardima financijskog izvještavanja. Ostali poslovni rashodi čine 0,64% ukupnih prihoda u tekućoj godini, odnosno 0,94% u prethodnoj godini.

Financijski prihodi čine manji dio ukupnih prihoda (manje od 2%), a 2018. godine povećani su za 0,47% u odnosu na prethodnu godinu. Najznačajnija pozicija je ostali prihodi s osnove kamata iz odnosa s poduzetnicima unutar grupe, nakon toga slijede je tečajne razlike i ostali financijski prihodi iz odnosa s poduzetnicima unutar grupe.

Financijski rashodi čine manji dio ukupnih rashoda, možemo reći čak i najmanji dio (u 2017. godini iznosili su 0,78%, a 2018. godine 1,98%). Financijski rashodi u 2018. godini povećani su za 1,2% u odnosu na prethodnu godinu. Do značajnijeg porasta financijskih rashoda u 2018. godini došlo je radi povećanja pozicija rashodi s osnove kamata i sličnih rashoda te zbog tečajnih razlika i drugih rashoda.

Dobit prije oporezivanja čini 2,85% ukupnih prihoda 2017. godine, odnosno 4,10% u 2018. godini što je za 1,25% više tekuće godine u odnosu na prethodnu.

Porez na dobit čini 0,55% ukupnih prihoda 2017. godine, odnosno 0,79% u 2018. godini. Dobit razdoblja (neto dobit) čini 2,30% ukupnih prihoda u 2017., odnosno 3,54% u 2018. godini.

7.2.2. Horizontalna analiza računa dobiti i gubitka poduzeća Brana d.o.o.

U nastavku je prikazana Horizontalna analiza računa dobiti i gubitka Brane d.o.o. za 2018. godinu, a za usporedbu je uzeta prethodna godina, odnosno 2017. godina. Ukupne prihode obuhvaćaju pozicije poslovnih i financijskih prihoda, a ukupne rashode obuhvaćaju pozicije poslovnih i financijskih rashoda. Analizu ću u nastavku objasniti samo za najznačajnije pozicije.

Tablica 2: Horizontalna analiza izvještaja o dobit poduzeća Brana d.o.o. za 2017. i 2018. godinu

Naziv pozicije	2017.	2018.	Iznos	%povećanja	Indeks
----------------	-------	-------	-------	------------	--------

			povećanja/ smanjenja	/ smanjenja	2018 /2017
I. POSLOVNI PRIHODI	73.554.809	77.846.261	4.291.452	6,69	1,06
1. Prihodi od prodaje s poduzetnicima unutar grupe	169.785	1.398.559	1.228.774	723,72	8,24
2. Prihodi od prodaje(izvan grupe)	68.305.692	69.155.258	849.566	1,24	1,01
3. Prihodi na temelju upotrebe vlastitih proizvoda, robe i usluga	0	0	0	0	0
4.Ostali poslovnih prihodi s poduzetnicima unutar grupe	0	0	0	0	0
5.Ostali poslovni prihodi (izvan grupe)	5.079.332	7.292.444	2.213.112	43,57	1,44
II. POSLOVNI RASHODI	71.669.708	74.266.495	2.596.787	3,62	1,04
1. Promjene vrijednosti zaliha proizvodnje u tijeku i gotovih proizvoda	-961.437	-1.677.471	-716.034	74,48	1,74
2. Materijalni troškovi	50.377.799	47.496.923	-2.880.876	-5,72	0,94
a) Troškovi sirovina i materijala	12.916.532	16.524.981	3.608.449	27,94	1,28
b) Troškovi prodane robe	17.673.288	19.390.732	1.717.444	9,72	1,10
c) Ostali vanjski troškovi	19.787.979	11.581.210	-8.206.769	-41,48	0,59
3. Troškovi osoblja	11.094.956	14.622.593	3.527.637	31,79	1,32
d) Neto plaće i nadnice	7.037.480	9.554.106	2.516.626	35,76	1,36
e) Troškovi poreza i doprinosa iz plaća	2.374.088	2.999.495	625.407	26,34	1,26
f) Doprinosi na plaće	1.683.388	2.068.992	385.604	22,91	1,23
4. Amortizacija	4.647.258	5.493.499	846.241	18,21	1,18
5. Ostali troškovi	3.621.177	6.414.000	2.792.823	77,12	1,77
6. Vrijednosna usklađenja	0	0	0	0	0
a) dugotrajne imovine osim financijske imovine	0	0	0	0	0
b) kratkotrajne imovine osim financijske imovine	0	0	0	0	0
7. Rezerviranja	2.189.211	1.411.937	-777.274	-35,50	0,65
a) Rezerviranja za mirovine, otpremnine i slične obveze	0	0	0	0	0
b) Rezerviranja za porezne obveze	0	0	0	0	0
c) Rezerviranja za započete sudske sporove	0	0	0	0	0
d) Rezerviranja za troškove obnavljanja prirodnih bogatstva	0	0	0	0	0
e) Rezerviranja za troškove u jamstvenim rokovima	2.189.211	1.057.397	-1.131.814	-51,70	0,48
f) Druga rezerviranja		354.540	354.540	-	-
8. Ostali poslovni rashodi	700.744	505.014	-195.730	-27,93	0,72
III. FINANCIJSKI PRIHODI	810.307	1.233.755	423.448	52,26	1,52
1. Prihodi od ulaganja u udjele (dionice) poduzetnika unutar grupe	0	0	0	0	0
2. Prihodi od ulaganja u udjele (dionice) društva povezanih sudjelujućih interesa	0	0	0	0	0
3. Prihodi od ostalih dugotrajnih financijskih ulaganja i zajmova poduzetnicima unutar grupe	0	0	0	0	0
4. Ostali prihodi s osnove kamata iz odnosa s poduze. unutar grupe	578.520	1.057.551	479.031	82,80	1,83
5. Tečajne razlike i ostali financijski prihodi iz odnosa s poduzetnicima unutar grupe	0	0	0	0	0
6. Prihodi od ostalih dugotrajnih financijskih ulaganja i zajmova	0	0	0	0	0
7. Ostali prihodi s osnova kamata	57.504	29.228	-28.276	-49,17	0,51
8. Tečajne razlike i ostali financijski prihodi	174.283	137.724	-36.559	-20,98	0,79
9. Nerealizirani dobitci (prihodi) od	0	0	0	0	0

financijske imovine					
10. Ostali financijski prihodi	0	9.252	9.252	-	-
IV. FINANCIJSKI RASHODI	578.739	1.567.526	988.787	170,85	2,71
1. Rashodi s osnove kamata i slični rashodi s poduzetnicima unutar grupe	1.101	0	-1.101	-	-
2. Tečajne razlike i drugi rashodi s poduzetnicima unutar grupe	0	0	0	0	0
3. Rashodi s osnove kamata i sličnih rashoda	426.573	1.329.634	903.061	211,70	3,12
4. Tečajne razlike i drugi rashodi	151.065	237.892	86.824	57,47	1,58
5. Nerealizirani gubitci (rashodi) od financijske imovine	0	0	0	0	0
6. Vrijednosna usklađenja financijske imovine (neto)	0	0	0	0	0
7. Ostali financijski rashodi	0	0	0	0	0
V. UDIO U DOBITI OD DRUŠTAVA POVEZANIH SUDJELUJUĆIM INTERESOM	0	0	0	0	0
VI. UDIO U DOBITI OD ZAJEDNIČKIH POTHVATA	0	0	0	0	0
VII. UDIO U GUBITKU OD DRUŠTAVA POVEZANIH SUDJELUJUĆIM INTERESOM	0	0	0	0	0
VIII. UDIO U GUBITKU OD ZAJEDNIČKIH POTHVATA	0	0	0	0	0
IX. UKUPNI PRIHODI	74.365.116	79.080.016	4.714.900	6,34	1,06
X. UKUPNI RASHODI	72.248.447	75.834.021	3.585.574	4,96	1,05
XI. DOBIT ILI GUBITAK PRIJE OPREZIVANJA	2.116.669	3.245.995	1.129.326	53,35	1,53
1. Dobit prije oporezivanja	2.116.669	3.245.995	1.129.326	53,35	1,53
2. Gubitak prije oporezivanja	0	0	0	0	0
XII. POREZ NA DOBIT	406.524	624.113	217.589	53,52	1,54
XIII. DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA	1.710.145	2.621.882	911.737	53,31	1,53
1. Dobit razdoblja	1.710.145	2.621.882	911.737	53,31	1,53
2. Gubitak razdoblja	0	0	0	0	0

Izvor: Podaci preuzeti s RGFI-a, a ostala obrada je autorova

Na temelju provedene horizontalne analize za poduzeće Brana d.o.o. možemo vidjeti da se dobit razdoblja povećala za 53,31% u 2018. godini u odnosu na prethodnu 2017. godinu. S druge strane dobit prije oporezivanja povećala se za 53,35% u 2018. godini u odnosu na 2017. godinu te je porez na dobit povećan za 53,52% u 2018. godini u odnosu na 2017. godinu.

Ukupni prihodi i ukupni rashodi povećani su 2018. godine u odnosu na 2017. godinu, gdje su prihodi povećani za 6,34%, dok su rashodi povećani za 4,96%. Iz toga nadalje proizlazi da poduzeće i u 2018. godini bilježi dobit poslovne godine zbog većih ukupnih prihoda u odnosu na ukupne rashode.

Poslovni prihodi povećani su za 6,69%, dok su financijski prihodi povećani za 52,26%. Unutar poslovnih prihoda vidimo da se značajno povećala pozicija prihodi

od prodaje s poduzetnicima unutar grupe i to za 723,72% u 2018. godini. Unutar financijskih prihoda najznačajnija pozicija je ostali prihodi s osnove kamata iz odnosa s poduzetnicima unutar grupe s povećanjem od 82,8% u 2018. godini, također došlo je i do značajnog smanjenja pozicije ostali prihodi s osnova kamata za 49,17%. To smanjenje nam daje do znanja da je poduzeće u 2018. godini bilo dosta zaduženo kod banaka.

Poslovni rashodi povećani su za 3,62%, dok su financijski rashodi povećani za 170,85% u 2018. godini. Unutar poslovnih rashoda najznačajnija pozicija ostali troškovi s povećanjem od 77,12%. U ostale troškove ubrajaju se premije osiguranja, bankarske usluge i drugi troškovi. Unutar financijskih rashoda došlo je do značajnijeg povećanja pozicije rashodi s osnove kamata i sličnih rashoda, gdje se bilježi rast od 211,70% u 2018. godini u odnosu na prethodnu godinu. Kao što je i ranije spomenuto takva promjena je rezultat povećanja zaduživanja kod banaka.

7.2.3. Analiza financijskih pokazatelja izvještaja o dobiti poduzeća Brana d.o.o.

Na temelju podataka sa Slike 5. na kojoj je prikazan Izvještaj o dobiti poduzeća Brana d.o.o. izračunat ćemo pokazatelj ekonomičnosti i dio pokazatelja profitabilnosti jer se oni jedini izračunavaju na temelju podataka računa dobiti i gubitka. Za pokazatelje aktivnosti, investiranja i drugog dijela profitabilnosti trebali bismo koristiti uz informacije iz računa dobiti i gubitka i informacije iz bilance i informacije o dionicama poduzeća Brana d.o.o.

U niže prikazanoj tablici 3. imamo prikazane formule za izračun pokazatelja ekonomičnosti te su izračunati koeficijenti svakog pokazatelja za 2017. i 2018. godinu.

Tablica 3: Pokazatelj ekonomičnosti poduzeća Brana d.o.o. za 2017. i 2018. godinu

NAZIV POKAZATELJA	FORMULA	Podaci za 2017.	Podaci za 2018.
Ekonomičnosti ukupnog poslovanja	Ukupni prihodi/ ukupni rashodi	74.365.116/72.248.447= 1,03	79.080.016/75.834.021= 1,04
Ekonomičnost poslovanja (prodaje)	Prihodi od prodaje / rashodi od prodaje	73.554.809/71.669.708= 1,03	77.846.261/74.266.495= 1,05
Ekonomičnost financiranja	Financijski prihodi/ financijski rashodi	810.307/578.739= 1,40	1.233.755/1.567.526= 0,79

Izvor: Vlastita obrada na temelju podataka iz Računa dobiti i gubitka poduzeća Brana d.o.o. za 2018. godinu

Pokazatelj ekonomičnosti ukupnog poslovanja pokazuje nam koliko poduzeće ostvaruje dobit prije oporezivanja. Možemo vidjeti da je pokazatelj u obje godine veći od 1, što nam ukazuje na to da su ukupni prihodi veći od ukupnih rashoda. Poduzeće je na jednu jedinicu (kunu) ukupnih rashoda u 2017. godini ostvarilo 1,03 kn ukupnih prihoda, a 2018. godini 1,04 kn ukupnih prihoda. Vidimo da nije došlo da značajnije promjene u 2018. godini u odnosu na 2017. godinu. Pokazatelj je zadovoljavajući jer je veći od 1.

Pokazatelj ekonomičnosti poslovanja (prodaje) u obje navedene godine je zadovoljavajući jer je veći od 1. Možemo zaključiti da na jednu kunu poslovnih rashoda poduzeće ostvari u 2017. godini 1,03 kn poslovnih prihoda, a u 2018. godini 1,05 kn poslovnih prihoda. Isto tako, možemo primijetiti kako nema neke značajnije promjene u koeficijentu 2018. godine u odnosu na 2017. godinu.

Pokazatelj ekonomičnosti financiranja u 2017. godini prikazuje nam da su financijski prihodi veći od financijskih rashoda jer je koeficijent veći od 1, dok u 2018. godini financijski rashodi su veći od financijskih prihoda jer je koeficijent ispod 1. Sve je to razlog, kao što smo ranije naveli, zbog povećanja rashoda s osnove kamata u 2018. godini. Za ovaj pokazatelj poželjno je da bude veći od 1.

Tablica 4: Pokazatelj profitabilnosti poduzeća Brana d.o.o. za 2017. i 2018. godinu

NAZIV POKAZATELJA	FORMULA	Podaci za 2017.	Podaci za 2018.
Neto marža profita	Neto dobit+ kamate/ ukupni prihodi	$1.710.145+1.101/74.365.116=0,02$	$2.621.882+0/79.080.016=0,03$
Bruto marža profita	Dobit prije poreza + kamate / ukupni prihodi	$2.116.669+1.101/74.365.116=0,03$	$3.245.995+0/79.080.016=0,04$

Izvor: Vlastita obrada na temelju podataka iz Računa dobiti i gubitka Brana d.o.o. za 2018. godinu

Pokazatelj profitabilnosti prikazuje nam sposobnost poduzeća da koristi svoju imovinu za stjecanje dobiti. Neto marža profita prikazuje nam koliko poduzeće na jednu jedinicu ostvari neto dobiti. U 2017. godini na 1 kunu ukupnih prihoda poduzeće je ostvarilo 0,02 kn dobiti, a 2018. godine ostvarilo je 0,03 kn. Vidimo blago povećanje neto profitne marže u 2018. godini, a razlog tome je što u 2018. godini nemamo povećanje za kamate. Ovaj pokazatelj uvijek treba biti pozitivan, jer nam on pokazuje da poduzeće ostvaruje pozitivan rezultat poslovanja.

Bruto profitna marža pokazuje nam da je poduzeće na 1 kunu ukupnih prihoda ostvarilo 0,03 kn dobiti prije oporezivanja u 2017. godini, a u 2018. godini ostvarilo je 0,04 kn dobiti prije oporezivanja. Možemo uočiti blago povećanje u 2018. godini u odnosu na 2017. godinu, a razlog je opet isti jer u 2018. godini nema kamata dok su u 2017. godini imali. Ovaj pokazatelj bi također trebao biti pozitivan, što pokazuje da poduzeće ostvaruje pozitivan rezultat poslovanja.

8. ZAKLJUČAK

Financijski izvještaji su jedni od glavnih izvora informacija o poslovanju. Temeljni financijski izvještaji objavljuju se putem registra financijskih izvještaja i dostupni su vanjskim korisnicima u svrhu informiranja o poslovanju poduzeću. Na temelju financijskih izvještaja poduzeće se može usporediti sa poslovanjem konkurentskih poduzeća i u usporedbi s time odlučiti prema kojim segmentima treba usmjeriti resurse kako bi poboljšali poslovanje te na taj način bili konkurentni na tržištu i postizali planirane poslovne ciljeve.

Račun dobiti i gubitka smatra se obaveznim izvještajem te ga sastavljaju sva poduzeća, bila ona mala, srednja ili velika. Račun dobiti i gubitka temeljni je financijski izvještaj koji daje prikaz prihoda, rashoda i poslovnog rezultata poslovanja za određeno obračunsko razdoblje. Promatrano poduzeće Brana d.o.o. ostvarilo je pozitivan poslovni rezultat, odnosno ostvareni prihodi su viši od rashoda u promatranim godinama.

U promatrane dvije godine poduzeće ostvaruje dobit prije oporezivanja što ukazuje na veće ukupne prihode u odnosu na ukupne rashoda u obe promatrane godine. Provedbom vertikalne i horizontalne analize računa dobiti i gubitka poduzeća Brana d.o.o. za 2018. godinu u usporedbi s 2017. godinom, uočeno je da je poduzeće Brana d.o.o. u 2018. godini ostvarilo veću dobit u odnosu na prethodnu godinu, a povećanje iznosi više od 50%. Veća dobit u 2018. godini proizlazi iz manje plaćenih kamata prema bankama i drugim izvorima što je rezultiralo nižim rashodima za kamate. Na temelju analize financijskih pokazatelja dolazimo do zaključka da poduzeće adekvatno koristi svoju imovinu za stvaranje dobiti.

9. LITERATURA

Knjige:

1. Žager K., Tušek B., Mamić Sačer I., Sever Mališ S., Žager L., (2016.), Računovodstvo I, Računovodstvo za neračunovođe, Zagreb, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika
2. Žager K., Mamić Sačer I , Sever S , Žager L. (2008.), Analiza financijskih izvještaja, 2. Prošireno izdanje, Zagreb: MASHMEDIA d.o.o
3. Deželjin Ja., Džajić Lj., Mrša J., Ramljak B., Peršić M., Spremić I., (1994.), Računovodstvo, 3. izmijenjeno i dopunjeno izdanje, Zagreb, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika
4. Sakar V., (2011.), Bilanca u malom prstu, 2. izdanje, Zagreb, ŠK
5. Helfert, E.A. (1997.) Tehnike financijske analize. VII. Izdanje. Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika
6. Žager, K. et al. (2008.) Analiza financijskih izvještaja., Zagreb: Masmedia d.o.o.
7. Parać B., (2008.) Poduzetničko računovodstvo i financijsko izvještavanje, Zagreb : M.E.P Consult, Visoka škola za poslovanje i upravljanje Baltazar Adam Krčelić
8. Miko L., Kukec Sandra K., (2020.), Računovodstvo, 2. izdanje, Varaždin: FOI
9. Hennie van Greuning, (2005.), Međunarodni standardi financijskoj izvješćivanja, Novo revidirano izdanje, Zagreb: Mate

Internet:

1. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=CELEX%3A31978L0660>
2. <https://alphacapitalis.com/glossary/racun-dobiti-i-gubitka/>
3. <https://www.moj-bankar.hr/Kazalo/R/Ra%C4%8Dun-dobiti-i-gubitka>
4. <https://zakon.hr/z/118/Zakon-o-ra%C4%8Dunovodstvu>
5. <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/pSubjektTrazi.do>
6. <https://www.poslovna.hr/lite/brana/313117/subjekti.aspx>
7. <https://www.brana.hr/>
8. <https://www.rrif.hr/standardi.html>

10. POPIS SLIKA

Slika 1: Obrazac Računa dobiti i gubitka.....	13
Slika 2:Metoda razvrstavanja rashoda po prirodnim vrstama – RdiG.....	17
Slika 3: Metoda razvrstavanja rashoda prema funkciji – RDiG.....	19
Slika 4: Izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti.....	21
Slika 5: Račun dobiti i gubitka za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2018. poduzeća Brana d.o.o.	27

11.POPIS TABLICA

Tablica 1: Vertikalna analiza izvještaja o dobiti poduzeća Brana d.o.o. za 2017. i 2018. godinu.....	30
Tablica 2: Horizontalna analizaizvještaja o dobiti poduzeća Brana d.o.o. za 2017. i 2018. godinu.....	33
Tablica 3: Pokazatelj ekonomičnosti poduzeća Brana d.o.o. za 2017. i 2018. godinu.....	37
Tablica 4: Pokazatelj profitabilnosti poduzeća Brana d.o.o. za 2017. i 2018. godinu	38

12. SADRŽAJ

Cilj ovog rada bila je analiza računa dobiti i gubitka poduzeća Brana d.o.o. te se u tu svrhu provela horizontalna i vertikalna analiza, te analiza putem financijskih pokazatelja kojoj je za cilj bio promatrati uspješnost poduzeća. Ovim radom obuhvaćene su dvije poslovne godine, gdje se usporedba provela sa prethodnom godinom. Poduzeće ima značajniji porast dobiti u promatranim godinama, a do povećanja dobiti došlo je zbog povećanja prihoda s poduzetnicima unutar grupe. Poduzeće posluje profitabilno, odnosno poduzeće dobro koristi svoju imovinu za stjecanje dobiti.

Ključne riječi: financijski izvještaj, račun dobiti i gubitka, vertikalna analiza, horizontalna analiza, prihodi, rashodi

SUMMARY

The aim of this paper was to analyze the income statement at Brana d.o.o. for this purpose, a horizontal and vertical analysis was carried out, as well as an analysis through financial indicators, the aim of which was to observe the success of the company. This paper covers two business years, where a comparison was made with the previous year. The company has a significant increase in profit in the observed years, and the increase in profit was due to an increase in income with entrepreneurs within the group. The company operates profitably, ie the company makes good use of its assets to make a profit.

Key words: Financial report, Profit and loss account, vertical analysis, horizontal analysis, income, expenses